

Øvelse i gammel skrift

Arkivalier er som regel skrevet med gamle skrifttyper, der kun kan læres gennem øvelse. Ældre trykte arkivalier, som bøger og aviser er som regel sat med en fraktur-skriftart. Det kaldes også gotisk skrift, blackletter eller krøllede bogstaver. Blandt de håndskrevne arkivalier skelnes mellem to hovedtyper. Ældre arkivalier er skrevet med gotisk håndskrift mens nyere er skrevet med latinsk håndskrift, der også betegnes som skråskrift. Den gotiske håndskrift blev officielt afskaffet i Danmark i 1875; men overgangen var meget glidende og strakte sig over en meget lang periode. Man ser f.eks. folketællinger 1801, hvor personnavne er skrevet med latinsk håndskrift og resten med gotisk.

På denne side kan man indsætte eller skrive en tekst i det øverste felt. Derefter vælges en skriftart og, når der trykkes på Vis, vises teksten nederst på siden med denne skriftart. Der kan vælges mellem flere frakturtyper samt gotiske og latinske håndskrifter.

Bemærk at de brugte computer-fonte giver visse begrænsninger. Nogle af fontene behandler ikke Æ og Ø korrekt. Det kan altså tænkes, at disse bogstaver ikke vises. I så fald prøv evt. en anden skrifttype. Bogstavet å blev i visse Grundtvigianske kredse brugt allerede i slutningen af 1800-tallet; men officielt blev det først indført i 1955. Derfor vises det her altid som aa.

Vær også opmærksom på, at man i de gotiske skriftarter delvist skelner mellem flere bogstaver end vi kender det. Det kan denne side ikke tage hensyn til.

I 1800-tallet skelnede man i Danmark delvist mellem Ö og Ø, idet det første blev brugt for et "åbent ø". Man skrev altså öm og sø. Men det ses langt fra konsekvent. Bemærk også, at gotisk skrift skelner mellem to former for det lille s - et kort og et langt. På dansk anvendes det korte s, når det står som sidste bogstav i en stavelse. På tysk kun når det står som sidste bogstav i ordet. Det betyder at ss som i efternavnet Nissen skrives forskelligt. På dansk bruges et kort og et langt s, på tysk to lange; men også her gælder det, at reglen langt fra blev anvendt konsekvent.